Joensuun kaupungin lausunto joukkoliikenteen talousarvioehdotuksesta 2027

SEUJOUKJ 01.09.2026 § 23

Seudullisen joukkoliikenteen osalta vuoden 2026 talousarviota on muutettu. Vertailutietona esitetään vuoden 2026 muutettu talousarvio.

Vuoden 2027 talousarvioehdotuksessa hallinnon nettomenojen arvioidaan kasvavan noin 66 000 euroa ja liikennöinnin toimintakatteen heikkenevän noin 58 000 euroa vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Matkustajamäärien arvioidaan kuitenkin jatkavan kasvuaan, ja vuoden 2027 tavoitteeksi esitetään 3,2 miljoonaa matkaa.

Hallinto

Hallinnon toimintakulujen osalta talousarvioehdotuksessa esitetään nettomenojen lisäystä yhteensä noin 66 000 euroa vuoden 2026 talousarvioon verrattaessa.

Osuudet:

Joensuu lisäys	53 000 €
Kontiolahti lisäys	7 000 €
Liperi lisäys	6 000 €

Ehdotettu hallinnon toimintakulujen lisäys, noin 59 000 euroa, koostuu seuraavista:

- Muutoksia palveluiden ostoissa 57 000 €
- Tarvikkeet 2 000 €
- Muut kulut, kuten vuokrat - 6 000 €

Palkoissa ja palkkioissa muutosta 6 000 €

Tuottojen lisäys
- kuntalaskutus, muut liiketoiminnan tuotot 6 000 €

Tuloslaskelma € **26.8.2026**

Tammikuu-Kesäkuu 2026

2441 Joukkoliikenteen yhteiset

	Ta 2026	Tot. 1-6 2026	Tot. %	Tot. arvio 2026	Erotus	Tae 2027	Tae 2027 / Ta 2026
Toimintatuotot	**275 600**	**26 541**	**9,6**	**274 151**	**-1 449**	**281 300**	**5 700**
Myyntituotot	250 000	15 698	6,3	251 803		259 800	
Tuet ja avustukset	600	-61	-10,2	539			
Muut toimintatuotot	25 000	10 905	43,6	21 809		21 500	
Toimintakulut	**-743 600**	**-335 335**	**45,1**	**-759 818**	**-16 218**	**-802 050**	**-58 450**
Henkilöstökulut	-175 796	-87 437	49,7	-185 000		-182 000	
Palkat ja palkkiot	-142 035	-69 885	49,2	-150 000		-147 000	
Henkilösivukulut	-33 761	-17 552	52,0	-35 000		-35 000	
Eläkekulut	-29 034	-15 208	52,4	-30 000		-30 000	
Muut henkilösivukulut	-4 727	-2 344	49,6	-5 000		-5 000	
Palvelujen ostot	-486 504	-210 696	43,3	-500 875		-543 150	
Muiden palvelujen ostot	-486 504	-210 696	43,3	-500 875		-543 150	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 000	-7 206	120,1	-8 000		-8 000	
Muut toimintakulut	-75 300	-29 997	39,8	-65 943		-68 900	
Toimintakate Joensuu	**-468 000**	**-308 794**	**66,0**	**-485 667**	**-17 667**	**-520 750**	**-52 750**
Kuntaosuudet	**-165 000**	**-78 590**	**47,6**	**-165 800**	**-800**	**-178 000**	
Kontiolahti	-92 000	-43 750		-92 300	-300	-99 000	
Liperi	-73 000	-34 840		-73 500	-500	-79 000	
Tulot-menot yhteensä	-633 000	-387 384		-651 467		-698 750	**-65 750**

Liikennöinti

Liikennöinnin tuottojen arvioidaan lisääntyvän yhteensä noin 520 000 euroa. Liikennöinnin tulojen kertymiseen on vaikuttanut 2.6.2025 voimaan tullut lippu- ja vyöhykeuudistus. Matkamäärien kasvu tukee liikennöinnin tulojen kertymää. Uudistuksen vaikutuksia lipputulojen kertymään arvioidaan parhaillaan, joten tässä vaiheessa ei ole mahdollista tehdä varmaa johtopäätöstä lipputulojen kehityksestä suhteessa tilanteeseen ilman uudistusta. Lipputulotavoitteiden saavuttamiseksi valmistellaan lippuhintojen tarkistamista, jonka vaikutusta ei ole vielä huomioitu lipputuloarviossa täysimääräisesti.

Kelan koulumatkatulojen JOJO- ja Traficom-liikenteiden osalta arvioidaan pysyvän vuosien 2025–2026 tasolla. Kelan korvaamien koulumatkojen tulo matkojen järjestäjille kääntyi laskuun jo vuonna 2024 ja jatkui vuoden 2025 aikana. Osaltaan tähän ovat vaikuttaneet muutokset koulutuksen järjestämistavoissa sekä aloituspaikkojen väheneminen ammatillisen koulutuksen rahoituksen leikkausten vuoksi. Lisäksi 1.8.2025 alkaen aikuisopiskelijoiden koulumatkojen tukeminen lakkautettiin.

Peruskoululaisten matkalipputuloihin esitetään lisäystä 40 000 euroa. Koulumatkojen hinta on päivitetty linja-autoliikenteen indeksin mukaisesti 3.6.2025 alkaen. Indeksitarkastettu hinta (alv 0 %) vuodelle 2027 on 2,30 € per tehty koulumatka. Tulojen arvioitu nousu perustuu matkamäärien säilymiseen ennallaan.

Muiden lipputuottojen arvioidaan lisääntyvän vuoden 2026 talousarvioon verrattuna noin 450 000 eurolla, erityisesti kausilipputulojen osalta. Matkamäärien lisääntyminen vuosittain ja ennustettu lisääntyminen vielä jatkossakin vaikuttaa tulojen lisääntymiseen.

Liikennöinnin toimintakuluihin ehdotetaan lisäystä yhteensä 550 000 euroa verrattuna vuoden 2026 talousarvioon.

Liikennöintikorvausten arvioidaan nousevan JOJO-liikenteen osalta noin 510 000 euroa. Vuonna 2027 lisäkustannuksia arvioidaan aiheutuvan lisäliikenteen hankinnasta, jolla varmistetaan matkustajakapasiteetin riittävyys ja matkustajien sujuva kyytiin pääsy. Kustannusindeksi on nostanut liikennöintikustannuksia vuoden 2026 aikana johtuen maailmanpoliittisesta tilanteesta ja polttoaineen hinnan kehityksestä. Liikennöintikustannuksiin vaikuttaa linja-autoliikenteen kokonaisindeksin korkea taso, sekä suuri vuosittainen vaihteluväli, joka on ollut mm. toukokuun 05/2025- toukokuun 05/2026 välisenä aikana 119,2 ja 128,8 välillä. Toimintakulujen kasvuun varaudutaan tämän osalta, mutta toiminnan painopiste on edelleen matkustajamäärien kasvussa ja liikennöinnin tehostamisessa taloudelliset edellytykset huomioiden.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin rahoitussuunnitelman mukaisesti Traficom-liikenteen kustannustaso säilyy edeltävän ajokauden tasolla. Kustannusjaossa on painotettu kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueen sisällä tehtyjen matkojen osuutta suhteessa muista kunnista tehtyihin matkoihin. Traficom-liikenteen ja markkinaehtoisen liikenteen kustannustason nousuksi arvioidaan yhteensä 40 000 €.

Keskisuurten kaupunkiseutujen henkilöliikenteen valtionavustuksen perusrahoituksen osalta aiesopimusta ei vielä ole allekirjoitettu, laskelmissa arvio valtionavustuksen suuruudeksi on samalla tasolla kuin vuodelle 2026 arvioitu 740 000 euroa.

Liikennöinnin tuottojen ja kulujen erotus ennen kuntalaskutusta tulee talousarvioehdotuksen mukaan olemaan 7 498 000 euroa vuonna 2027. Toimintakate heikkenee yhteensä 58 000 euroa verrattuna vuoden 2026 talousarvioon. Tästä kohdistuu Joensuulle noin 29 000 euroa ja Liperille 29 000 euroa, Kontiolahden toimintakate pysyy vuoden 2026 tasolla.

Tuloslaskelma € **27.8.2026**

Tammikuu-Kesäkuu 2026

2442 Seudullinen joukkoliikenne

	Ta 2026	Tot. 1-6 2026	Tot. %	Tot. arvio 2026	Tae 2027	Tae 2027 / Ta 2026
Toimintatuotot	**9 037 000**	**3 231 955**	**34,6**	**9 036 000**	**9 557 000**	**520 000**
Myyntituotot	6 797 000	2 658 419	37,5	6 996 000	7 517 000	
Tuet ja avustukset	2 240 000	573 536	25,6	2 040 000	2 040 000	
Toimintakulut	**-14 750 000**	**-6 384 155**	**47,1**	**-14 750 000**	**-15 300 000**	**-550 000**
Palvelujen ostot	-14 750 000	-6 367 121	46,9	-14 750 000	-15 300 000	
Muiden palvelujen ostot	-14 750 000	-6 367 121	46,9	-14 750 000		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0		
Toimintakate Joensuu	**-4 225 000**	**-3 152 200**	**74,6**	**-5 714 000**	**-5 743 000**	**-30 000**
Kuntaosuudet		**-750 013**		**-1 726 439**	**-1 755 000**	
Kontiolahti		-436 230		-1 004 744	-1 004 000	
Liperi		-313 783		-721 695	-751 000	
Tuotot-kulut yhteensä		-3 902 213		-7 440 439	-7 498 000	**-57 561**

Talousarvioehdotus vuodelle 2027 on kunnittain seuraava (alv 0):

€	Joensuu	Kontiolahti	Liperi	Yhteensä
Hallinto	521 500	99 000	79 000	699 500
Liikennöinti	5 743 000	1 004 000	751 000	7 498 000
Yhteensä	6 264 500	1 103 000	830 000	8 197 500

Kokonaisuutena vuoden 2027 talousarvioehdotus perustuu joukkoliikenteen kysynnän jatkuvaan kasvuun. Vaikka liikennöintikustannukset kasvavat erityisesti lisääntyvän palvelutarpeen ja indeksivaikutusten vuoksi, arvioidaan lipputulojen kasvun kattavan merkittävän osan kustannusten noususta. Kuntien rahoitusosuuksien muutokset jäävät kokonaisuutena maltillisiksi.

Seudullisen joukkoliikenteen talousarvioehdotus käsitellään osana Joensuun kaupunkirakennelautakunnan talousarvioehdotusta sen jälkeen, kun Joensuun kaupunginhallitus sekä Kontiolahden ja Liperin kunnat ovat antaneet talousarvioehdotuksesta kannanottonsa.

Matkustajamäärä

Joensuun seudun joukkoliikenteen matkamäärät nousivat vuosittain vuodesta 2015 alkaen. Koronapandemian vuoksi tämä kasvu pysähtyi vuonna 2020. Vuonna 2021 matkamäärissä käännyttiin taas kasvusuuntaan. Vuonna 2026 arvioidaan toteutuvan 3,1 miljoonaa matkaa.

Vuodelle 2027 asetetaan matkamäärätavoitteeksi 3,2 miljoonaa matkaa, mikä vastaa noin kolmen prosentin kasvua vuoden 2026 arvioituun toteutumaan verrattuna.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	TA2026	TAE2027
Matkat	1 697 189	1 904 191	2 287 113	2 693 959	2 911 363	3 015 976	3 100 000	3 200 000
Muutos-%	-30,4 %	12,2 %	20,1 %	17,8 %	8,1 %	3,6 %	3 % / tot. 2025	3 %

Valmistelija: joukkoliikennelogistikko

Liikennejärjestelmäinsinöörin sijaisen päätösehdotus:
Seudullinen joukkoliikennejaosto päättää

- pyytää Joensuun kaupunginhallituksen sekä Kontiolahden ja Liperin kuntien kannanotot vuoden 2027 seudullisen joukkoliikenteen talousarvioehdotuksesta viimeistään 25.9.2026,

- samalla hyväksyä osaltaan Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin esittämän henkilökuljetusten yhteistyösopimukseen liittyvän rahoitussuunnitelman ajokaudelle 2026–2027.

Päätös:
Hyväksyttiin yksimielisesti.

Joukkoliikenteen kustannuskehitys on ollut vuosina 2025-2026 nopeaa. Kustannusten nousuun on vaikuttanut liikennöinnin kustannusten nousu, mutta myös muutokset liikennöinnin määrässä. Vuonna 2025 Joensuun nettomenot kasvoivat lähes 24 %. Vuoden 2026 talousarviomuutosesityksen mukainen kasvu merkitsee noin 12 %:n kasvu. Nopean kasvun myötä talousarvio ylittyi vuonna 2025 noin 1,6 milj. euroa ja on ylittymässä myös vuonna 2026 1,5 milj. euroa.

Joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvu on strategian mukainen tavoite, mutta kaupungin talouden tilanne huomioiden kustannusten kasvu on ollut liian nopeaa. Joukkoliikennejaoston esitys nettomenojen kasvun pysäyttämisestä on talousarviokehyksen mukainen. Esityksen myötä vuosien 2025-2027 kasvuksi muodostuisi 14 %.

Huomioiden muun muassa polttoaineiden hinnankehitys, joukkoliikenteen talousarvioon sisältyy edelleen riskejä. Joukkoliikenteen menokehitystä tulee seurata edelleen tarkasti ja reagoida mahdollisiin poikkeamiin välittömästi.

Lausuntoon liittyvät asiakirjat ovat oheismateriaalina.

Valmistelija: talousjohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:
Kaupunginhallitus päättää

antaa seudulliselle joukkoliikennejaostolle yllä kirjoitetun lausunnon joukkoliikenteen talousarvioesityksestä vuodelle 2027.

Päätös:
Hyväksyttiin yksimielisesti.

Talousjohtaja Satu Huikuri oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.